

ДІЯЛЬНІСТЬ ВНЗ В АКТИВАЦІЇ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Формування духовного світу людини, особливо молоді, має актуальне значення для побудови незалежної Української держави з власним державним устроєм, соціальними відносинами і правовою системою.

Після проголошення незалежності в Україні розпочався процес переходу до ринкових відносин, який і досі відбувається не послідовно і суперечливо. Деформації в економічній сфері породжують деформовану свідомість, бездуховність і свавілля в різних сферах життя суспільства, особливо в середовищі молоді, що дуже небезпечно для державної розбудови, створення її економічної, політичної та духовної бази.

Ефективним засобом боротьби проти зазначених негативних явищ є формування у підростаючого покоління високої культури, зокрема правової. Високі моральні принципи, естетичні смаки, політична культура молоді людини формуються в нерозривному зв'язку з оволодінням необхідним обсягом правових знань і юридичних норм.

Важливий етап правового виховання молоді був ознаменований прийняттям у 1996 р. Конституції України. У цьому Основному Законі України визначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Виходячи з конституційних положень молодь повинна чітко усвідомлювати, як власні права і свободи, так і обов'язки перед суспільством, володіти правовою свідомістю, правовою культурою.

Одним з найоптимальніших шляхів формування правової свідомості та правової культури молоді є засвоєння основ правознавства в навчальному процесі. Правова культура особистості – це обумовлений правовою культурою суспільства рівень правової зрілості особистості, який складає основу її правомірної поведінки і стимулюючий в необхідних умовах соціально-правову діяльність.

Правова культура особистості складається з двох структуроподібних елементів:

- 1) інтелектуального;
- 2) практичного, основою якого є дотримання правових вимог.

Перший елемент характеризує знання юридичних норм, правильне розуміння прав та обов'язків, впевненість в необхідності правових норм.

Другий передбачає правильну практичну реалізацію правових знань. Він визначає характер поведінки особистості в правових сферах. Правова культура особистості є важливою передумовою здійснення юридичних прав і свобод, сумлінного ставлення до своїх обов'язків. Перед суспільством, співгромадянами.

Питання про правову освіту студентів актуальне у зв'язку:

1. з необхідністю виховання громадян у душі активної участі у формуванні правової держави і законслухняності, забезпечення студентів правовою інформацією щодо чинного законодавства й практики його застосування;
2. профілактики правопорушень, які скоюються на ґрунті правового нігілізму, цинізму та аморальності;
3. формування правової культури європейського типу, яка дасть можливість громадянам інтегруватись у європейський і світовий правовий простір для реалізації своїх приватних та публічних інтересів.

На підвищення правосвідомості й правової культури громадян спрямована „Програма правової освіти населення України”, яка затверджена Кабінетом Міністрів України 29 травня 1995 року за номером № 336. Але заходи щодо практичної роботи з реалізації цієї програми не дали відчутних результатів.

Головний напрям діяльності вищих навчальних закладів в активізації правового виховання студентів – підвищення правової культури молоді. У реалізації правового виховання неocenна роль викладача. Він сам повинен бути зразком точного й неухильного виконання норм поведінки, законів і своїх обов'язків. Всіляко стимулюється діяльність творчих груп викладачів правознавства і курсу „Мої права”. Котрі повинні вмiло поєднувати теоретичне вивчення законів з їх практичним застосуванням, упроваджуючи інноваційні форми та методи роботи зі студентами: ділові й рольові

виступи, бліц-турніри, диспути, КВК, створення і розв'язування проблемних ситуацій, організація тематичних мікро груп, інтерв'ювання досвідчених юристів, добір нормативно-правових документів до тем, аналіз матеріалів преси тощо.

Крім тематичних уроків та бесід, олімпіад з правознавства, у вищих навчальних закладах важливо проводити наукові конференції, семінари, диспути, тематичні вечори, „круглі столи“, випускати газети. Важливу роль у правовій пропаганді відіграють кабінети правознавства. В них повинна бути зібрана відповідна література, функціонувати тематичні стенди, наприклад: „Нове в законодавстві“, „Вивчаємо право“, „Право і ринкові відносини“.

Інформаційному забезпеченню викладання правознавства сприяє видання методичної літератури. Але не вистачає правової енциклопедії для студентів, написаної авторитетними юристами-науковцями.

Головною задачею виховної роботи вузу є формування повноцінної особистості з високими духовно-моральними цінностями, патріота України і висококваліфікованого фахівця. Для цього обидві сторони - об'єкт і суб'єкт виховної діяльності - повинні мати відповідний моральний настрій і психологічну готовність сумлінно виконати свої обов'язки.

У цей час виховна робота, що проводиться в університеті, покликана захистити майбутніх спеціалістів від негативних для їх фізичного, морально-психологічного розвитку факторів та сформувати гуманістичні цінності орієнтації студентів.

Головною ознакою сучасної методики виховної роботи є забезпечення самостійного мислення, здатності на нестандартні рішення (інноваційний стиль мислення), вільно орієнтуватися у складних обставинах суспільного та особистого життя.

Виховна робота повинна базуватися на ряді концептуальних положень Конституції України, Закону про освіту, Державної національної програми "Освіта", на Концепції виховання дітей та молоді в національній системі освіти в Україні, стержнем якої є національна ідея, яка грає роль консолідуючого фактору в розвитку суспільства, яка направлена на виробку активної життєвої позиції людини.

Важливу роль у вихованні самостійної і сучасної людини і фахівця відіграє студентське самоврядування. Студентське самоврядування - це форма управління, за якої студенти на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу ВНЗ мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Головна мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих людей в інтересах особистості, суспільства і держави, у захисті прав студентів. Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації.

Отже, студентське самоврядування є засобом реалізації студентською громадою своїх прав, обов'язків та ініціатив через прийняття рішень і їх впровадження за допомогою власних ресурсів у сфері, що визнається адміністрацією, та у співпраці з нею, а також гарантії брати участь через своїх представників у вирішенні питань, які стосуються студентства.

Традиційна освіта не прагнула залучити людину до вищих змістів загальнолюдських цінностей як основи духовного життя. Невизначеність пріоритетів навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах призводить до абстрактного формулювання цілей особистісно орієнтованого виховання та розвитку творчої індивідуальності.

Отже, для вирівнювання ситуації у сучасній вітчизняній освіті необхідний перехід на інноваційні моделі проведення навчально-виховного процесу у вищій школі. У якості методологічного імперативу виникає потреба визнання особистісно орієнтованого виховання як специфічної організації навчально-виховного процесу у соціокультурному середовищі вищого навчального закладу, яка повинна створювати умови для особистісного росту кожного студента. Створення таких умов викликане потребами формування нової генерації фахівців - носіїв і джерел соціальної та професійної діяльності, високої культури, з розвинутими індивідуальними здібностями, спроможних концептуально осмислювати та проектувати власну освітньо-виховну діяльність; готових взяти на себе відповідальність за прийняття рішень. У цьому процесі на перше місце виходить вміння відстоювати свою власну ініціативу і позицію. Крім того, на можливість отримання значних результатів у вихованні студентської молоді можна розраховувати шляхом встановлення такого освітньо-виховного простору, який є організованою ефективною педагогічною системою, що реалізується в аудиторних і позааудиторних заняттях і дає можливість студентам відчувати себе особистістю та орієнтуватися на власний індивідуальний розвиток.

. Література:

1. Вища освіта в Україні: Навч. посіб. /В.Г.Кремень, С.М.Ніколаєнко, М.Ф.Степко та ін. - К.: Знання, 2005. - 327 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 316 с.
3. Драчук Р.В. Ми в душах храм будуємо... // Р.В.Драчук, Л.І. Іщенко. - Хмельницький: ХНУ, 2007. - 63 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: Знання, 2005. - 486 с. - (Вища школа ХХІ століття).
5. Бойков. Правовая культура и вопросы правового воспитания. М., 1974. – 220 с.
6. Головченко. Правовая культура и демократизация (методические рекомендации в помощь лектору). К., 1990. – 20с.